

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ

Vedic Literature of Ancient India

ଉପନିଷଦ

(ଉପନିଷତ୍)

Upanishad / उपनिषद्

୧୦୮ ଉପନିଷଦ (ଭାଗ – ୪)

108 Upanishad (Vol – 4)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଉପଦେଷ୍ଟା

ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ସନ୍ତୋଷ କୁମାର ମିଶ୍ର

ସଂପାଦକ, ହିନ୍ଦୁ ମହାସଭା, ଓଡ଼ିଶା ଶାଖା

ବେଦ ଉପନିଷଦ

ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକ 'ବେଦ ଯୁଗ'ର ଶେଷ ଆଡ଼କୁ ରଚନା କରାଯାଇଥିଲା । ଉପନିଷଦ 'ଷଦ' ଶବ୍ଦରୁ ଆସିଅଛି, ଷଦ ଅର୍ଥାତ 'ବସିବା', ଏଥିରେ ପୂର୍ବରେ 'ଉପ' ଓ 'ନି' କୁ ଯୋଡ଼ା ଯାଇଛି । ଅର୍ଥାତ 'ଉପ' ର ଅର୍ଥ ପାଖରେ , 'ନି' ର ଅର୍ଥ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ, ତେଣୁ ଉପ-ନି-ଷଦ, ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେଲା, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଗୁରୁଙ୍କ ପାଖରେ ବସିବା, ଅର୍ଥାତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ପଣ ସହିତ ଗୁରୁଙ୍କ ପାଖରେ ବସି ବେଦର ଶେଷ ଭାଗ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବା । ଉପନିଷଦକୁ ବେଦର ଚତୁର୍ଥ ସ୍ତର ବା ଅଂଶ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ଯେହେତୁ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକ ବେଦର ଅନ୍ତ ଆଡ଼କୁ ରଚନା କରାଯାଇଥିଲା, ସେଥିପାଇଁ ଏହାକୁ 'ବେଦାନ୍ତ' ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ । ଅଧିକାଂଶ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକର ବିଷୟବସ୍ତୁ 'ଆତ୍ମବିଦ୍ୟା' ଓ 'ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା' ଉପରେ ଆଧାରିତ । ଏହାକୁ ଅନେକ ଗବେଷକ ବା ପଣ୍ଡିତ ବା ଜ୍ଞାନୀମାନେ ଅନେକ ଆଖ୍ୟା ଦେଇଛନ୍ତି ଯଥା – 'ଆଦି ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ' ଏହାକୁ 'ଆତ୍ମ ଓ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା' କହିଛନ୍ତି, 'ମାକ୍ଷ ମୁଲ୍ଲେର୍' ଓ 'ପାଉଲ୍ ଦେଉସାନ୍' ଏହାକୁ 'ଗୁପ୍ତ ଶିକ୍ଷା', ଓ 'ପାଟ୍ରିକ୍ ଓଲିଭେଲ୍' 'ଲୁକ୍କାୟିତ ଅର୍ଥ', ବୋଲି କହିଛନ୍ତି ।

ଏହା କୁହାଯାଏ ଯେ, ଯେଉଁ ଶିଷ୍ୟ ମାନଙ୍କର ଚରିତ୍ର, ଶିକ୍ଷା ଓ ଗୁରୁଭକ୍ତି ଠିକ୍ ରହୁଥିଲା, ସେମାନଙ୍କୁ କେବଳ ଉପନିଷଦ ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ କରିବାର ସୁଯୋଗ ମିଳୁଥିଲା । ସେଇଥିପାଇଁ ଉପନିଷଦ ମାନଙ୍କୁ "ଗୁପ୍ତ ବିଦ୍ୟା" କୁହାଯାଏ ।

ଇତିହାସକାର ଓ ଗବେଷକ ମାନଙ୍କ ଅନୁସାରେ ବେଦରେ ସମୁଦାୟ ୧୦୮ଟି ଉପନିଷଦ ଅଛି । ଏହିସବୁ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବେଦ ଅଧୀନରେ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଓ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଅନୁସାରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ବିଭକ୍ତିକରଣର ପଦ୍ଧତି ଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ - ମୁଖ୍ୟ, ସାମାନ୍ୟ, ସନ୍ନ୍ୟାସ, ଶାକ୍ତ, ବୈଷ୍ଣବ, ଶୈବ, ଓ ଯୋଗ । ଅର୍ଥାତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବେଦର ମୁଖ୍ୟ, ସାମାନ୍ୟ, ସନ୍ନ୍ୟାସ, ଶାକ୍ତ, ବୈଷ୍ଣବ, ଶୈବ, ଓ ଯୋଗ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକ ଅଛି । (ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଟେବୁଲ୍‌ରେ ଏହାର ସଂକ୍ଷିପ୍ତକରଣ ପାଇ ପାରିବେ)

ଏସବୁ ଉପନିଷଦ ଭିତରୁ ଦଶୋପନିଷଦ, ଅର୍ଥାତ ୧୦ଟି ଉପନିଷଦକୁ 'ମୁଖ୍ୟ ଉପନିଷଦ' ଭାବରେ ମାନନ୍ତି, ଏଥିରେ, ପରେ ଆଉ ୩୫ଟି ଉପନିଷଦ ଯୋଗ କରାଯାଇ ଏହାକୁ ୧୩୫ଟି କରିଦିଆଗଲା । ତେଣୁ ୧୩୫ଟି ମୁଖ୍ୟ ଉପନିଷଦ, ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ - (ଦଶୋପନିଷଦ) - ଈଶ, କେନ, କଠ, ପ୍ରଶ୍ନ, ମୁଣ୍ଡକ, ମାଣ୍ଡୁକ୍ୟ, ତୈତ୍ତିରୀୟ, ଐତରେୟ, ଛାନ୍ଦୋଗ୍ୟ ଓ ବୃହଦାରଣ୍ୟକ, (ଅତିରିକ୍ତ) - କୌଷୀତକି, ଶ୍ୱେତାଶ୍ୱତର ଓ ମୈତ୍ରାୟଣୀୟ ।

ବେଦ - ଉପନିଷଦ ସଂଗଠନ

ବେଦ	ସଂଖ୍ୟା	ମୁଖ୍ୟ	ସାମାନ୍ୟ	ସନ୍ନ୍ୟାସ	ଶାକ୍ତ	ବୈଷ୍ଣବ	ଶୈବ	ଯୋଗ
ଉକ୍ ବେଦ	୧୦	ଐତରେୟ, କୌଷୀତକି	ଆତ୍ମବୋଧ, ମୁକ୍ତଲ	ନିର୍ବାଣ	ତ୍ରିପୁରା, ସୌଭାଗ୍ୟଲକ୍ଷ୍ମୀ, ବହୁତ,	-	ଅକ୍ଷମାଳିକା	ନାଦବିନ୍ଦୁ
ସାମବେଦ	୧୨	ଛାନ୍ଦୋଗ୍ୟ, କେନ	ବକ୍ରସୂତୀ, ମହା, ସାବିତ୍ରୀ,	ଆରୁଣେୟ, ମୈତ୍ରେୟ, ସଂନ୍ୟାସ, କୁଷ୍ଠିକା	-	ବାସୁଦେବ, ଅବ୍ୟକ୍ତ	ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଜୀବା ଲ, ଜବାଳି	ଯୋଗଚୂଡ଼ାମଣି, ଦର୍ଶନ
କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ	୩୨	କଠ, ତୈତ୍ତିରୀୟ, ଶ୍ୱେତାଶ୍ୱତର, ମୈତ୍ରାୟଣୀୟ,	ସର୍ବସାର, ଶୁକରହସ୍ୟ, ସ୍ୱୟ, ଗର୍ଭ, ଶାରୀରକ, ଏକାକ୍ଷର, ଅକ୍ଷି	ବ୍ରହ୍ମ, ଅବଧୂତ, କଠଶ୍ରୁତି	ସରସ୍ୱତୀ ରହସ୍ୟ	ନାରାୟଣ, କଳି ସତ୍ତରଣ	କୈବଲ୍ୟ, କାଳାଗ୍ନି ରୁଦ୍ର, ଦକ୍ଷିଣାମୂର୍ତ୍ତି, ରୁଦ୍ରହୃଦୟ, ପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମ	ଅମୃତବିନ୍ଦୁ, ତେଜୋବିନ୍ଦୁ, ଅମୃତନାଦ, କ୍ଷୁରିକା, ଧାନବିନ୍ଦୁ, ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା, ଯୋଗତତ୍ତ୍ୱ, ଯୋଗଶିଖା, ଯୋଗକୁଣ୍ଡଳିନୀ, ବରାହ
ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ	୧୮	ଇଶ, ବୃହଦାରଣ୍ୟକ	ସୁବାଲ, ମନ୍ତ୍ରିକ, ନିରାଲମ୍ବ, ପୈଙ୍ଗଲ, ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ମୁକ୍ତିକା	ଜୀବାଲ, ଭିକ୍ଷୁକ, ତୁରୀୟାତୀତ ଅବଧୂତ, ୟାଜ୍ଞବଲ୍କ୍ୟ, ଶାବ୍- ୟାୟନୀୟ,	-	ତାରସାର	-	ଅଦ୍-ବୟ ତାରକ, ହଂସ, ତ୍ରିଶିଖ-ବ୍ରାହ୍ମଣ, ମଣ୍ଡଳ-ବ୍ରାହ୍ମଣ

ବେଦ	ସଂଖ୍ୟା	ମୁଖ୍ୟ	ସାମାନ୍ୟ	ସନ୍ଧ୍ୟାସ	ଶାକ୍ତ	ବୈଷ୍ଣବ	ଶୈବ	ଯୋଗ
ଅଥର୍ବ ବେଦ	୩୨	ମୁଣ୍ଡକ, ମାଣ୍ଡୁକ୍ୟ, ପ୍ରଶ୍ନ,	ଆତ୍ମା, ସୂକ୍ଷ୍ମ, ପ୍ରାଣାଗ୍ନିହୋତ୍ର	ଆଶ୍ୱମେଧ, ନାରଦପରିବ୍ରାଜକ, ପରମହଂସ, ପରମହଂସ ପରିବ୍ରଜକ, ପରବ୍ରହ୍ମ,	ସୀତା, ଦେବୀ, ତ୍ରିପୁରାତାପିନୀ, ଭାବନ	ନୃସିଂହ ତାପନୀୟ, ମହାନାରାୟଣ, ରାମ ରହସ୍ୟ, ରାମ ତାପନୀୟ, ଗୋପାଳ- ତାପନୀ, କୃଷ୍ଣ, ହୃୟଗ୍ରୀବ, ଦତ୍ତାତ୍ରେୟ, ଗରୁଡ଼	ଅଥର୍ବସିରସ, ଅଥର୍ବଶିଖା, ବୃହଜ୍ଜାବାଳ, ଶରଭ, ଭୃଗୁଜାବାଳ, ଗଣପତ୍ୟର୍ଥବ ଶୀର୍ଷ	ଶାନ୍ତିଲ୍ୟ, ପଶୁପତିବ୍ରହ୍ମ, ମହାବାକ୍ୟ
ସମୁଦାୟ	୧୦୮	୧୩	୨୧	୧୯	୮	୧୪	୧୩	୨୦

ପ୍ରୀୟ ପାଠକ,

ବିଭିନ୍ନ ସୂତ୍ରରୁ ଉପଲବ୍ଧ ଉପନିଷଦ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସାମାନ୍ୟ ଅନ୍ତର ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ, ଏହା ଭୁଲ୍ କିମ୍ବା ତୃଟିଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ, ଏହା କେବଳ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସଂସ୍କରଣ ଅଟେ । ଏହି ଉପନିଷଦ ସଂସ୍କରଣରେ ୧୯୪୮ ମସିହାରେ ପ୍ରକାଶିତ "ଇଶାଦି ବିଂଶୋତ୍ତରଶତୋପନିଷଦଃ" ପୁସ୍ତକ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି ।

ଆମ ଜ୍ଞାନ ଅବଧିରେ, ଧ୍ୟାନ ପୂର୍ବକ ସମସ୍ତ ସାବଧାନ, ଓ ଯତ୍ନର ସହିତ ଓଡ଼ିଆରେ ରୂପାନ୍ତର କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ଭୁଲ୍ ବା ତୃଟି ରହିଥାଇପାରେ, ଯଦି କିଛି ତୃଟି ରହିଯାଇଥାଏ, ତାହା ସଂପାଦକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଗୋଚରକୁ ଆଣିବାକୁ ଅନୁରୋଧ ।

ଆଶାକରୁଛି, ଏହା ସମସ୍ତ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଭାଷୀ ଜ୍ଞାନଲିପ୍ତ ଜନମାନଙ୍କ କାମରେ ଆସିବ ଓ ଏହାକୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ, ତଥା ଭବିଷ୍ୟତ ପିଢ଼ି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପହଞ୍ଚାଇ ଭାରତର ସଂସ୍କୃତି ଓ ପରମ୍ପରାକୁ ବଜାୟ ରଖିବେ ।

ତାରିଖ - ୧୦.୦୯.୨୦୨୧

ଗଣେଶ ଚତୁର୍ଥୀ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦକ

ସଂସାରଫଳ, ପଟ୍ଟାମୁଣ୍ଡାଇ, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା, ଓଡ଼ିଶା

ଶୈବ ଉପନିଷଦ

(Shaiva Upanishad)

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ଅଥର୍ବଶିଖା ଉପନିଷଦ

(Atharvashikhopanisat / Atharvashikhaa Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ କୁମୁଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଶତପଥୀ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦକ

prakash@scholarshoppe.com

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ

ଶ୍ରୀ କୁମୁଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଶତପଥୀ

ଦେବଗଡ଼, ଓଡ଼ିଶା,

kumuda.youngindia@gmail.com

ଅଧର୍ବଶିଖୋପନିଷଦ୍ / ଅଧର୍ବଶିଖା ଉପନିଷଦ

॥ ଅଥ ଅଧର୍ବଶିଖୋପନିଷଦ୍ ॥

ଓଞ୍ଜାରାର୍ଥତୟା ଭାତଂ ତୁର୍ଯ୍ୟୋକାରାଗ୍ରଭାସୁରମ୍ ।

ତୁର୍ଯ୍ୟତୁର୍ଯ୍ୟଂ ତ୍ରିପାଦ୍ରାମଂ ସ୍ୱମାତ୍ରଂ କଲୟେନ୍ନହମ୍ ॥

ଓଁ ଭଦ୍ରଂ କର୍ଣ୍ଣେଭିଃ ଶୃଣୁୟାମ ଦେବାଃ । ଭଦ୍ରଂ ପଶ୍ୟେମାକ୍ଷତିର୍ଯଜତ୍ରାଃ ।

ସ୍ଥିରୈରଙ୍ଗୈସ୍ତୁଷ୍ଟୁବାଗ୍ନୁସ୍ତନ୍ତୁଭିଃ । ବ୍ୟଶେମ ଦେବହିତଂ ଯଦାୟୁଃ ।

ସ୍ୱସ୍ତି ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃଦ୍ଧଶ୍ରବାଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନଃ ପୁଷା ବିଶ୍ୱବେଦାଃ ।

ସ୍ୱସ୍ତି ନସ୍ତ୍ରାକ୍ଷ୍ୟା ଅରିଷ୍ଟନେମିଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନୋ ବୃହସ୍ପତିର୍ଦଧାତୁ ।

ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

ଓଁ ପୈତୃଲ୍ଲାଦୋଽଙ୍ଗିରାଃ ସନନ୍ତୁମାରଣ୍ଡାଧର୍ବାଣଂ ଭଗବନ୍ତଂ ପପ୍ରୁକ୍ଷ

ଭଗବନ୍-କିମାଦୌ ପ୍ରୟୁକ୍ତଂ ଧ୍ୟାନଂ ଧ୍ୟାୟିତବ୍ୟଂ କିଂ ତଦ୍ୟାନଂ କୋ

ବା ଧ୍ୟାତା କଶ୍ଚିଦ୍ୟେୟ ଇତି ।

ଅଥୈତ୍ୟୋଽଧର୍ବା ପ୍ରତ୍ୟୁବାଚ ।

ଓମିତ୍ୟେତଦକ୍ଷରମାଦୌ ପ୍ରୟୁକ୍ତଂ ଧ୍ୟାନଂ ଧ୍ୟାୟିତବ୍ୟମୋମିତ୍ୟେତଦକ୍ଷରସ୍ୟ

ପାଦାଶ୍ଚତ୍ୱାରୋ ଦେବାଶ୍ଚତ୍ୱାରୋ ବେଦାଶ୍ଚତୁଷ୍ଟାଦେତଦକ୍ଷରଂ ପରଂ ବ୍ରହ୍ମ ।

ପୂର୍ବାଽସ୍ୟ ମାତ୍ରା ପୃଥିବ୍ୟକାରଃ ସ ଋଗ୍ଭିରୂଗ୍-ବେଦୋ ବ୍ରହ୍ମା ବସବୋ ଗାୟତ୍ରୀ ଗାର୍ହପତ୍ୟଃ ।

ଦ୍ୱିତୀୟାନ୍ତରିକ୍ଷଂ ସ ଉକାରଃ ସ ଯଜୁର୍ଭିର୍ଯଜୁର୍ବେଦୋ ରୁଦ୍ରୋ ରୁଦ୍ରାସ୍ତ୍ରିଷ୍ଟୁକ୍ଷିଣାଗ୍ନିଃ ।

ତୃତୀୟା ଦୈର୍ଘ୍ୟଃ ସ ମକାରଃ ସ ସାମଭିଃ ସାମବେଦୋ ବିଷ୍ଣୁରାଦିତ୍ୟା ଜଗତ୍ୟାହବନୀୟଃ ।

ୟାବସାନେଽସ୍ୟ ଚତୁର୍ଥ୍ୟର୍ଥମାତ୍ରା ସା ଲୁପ୍ତମକାରଃ ସୋଧର୍ବଶୈର୍ମନ୍ତ୍ରିରଧର୍ବବେଦଃ

ସଂବର୍ତ୍ତକୋଽଗ୍ନିର୍ମରୁତୋ ଏକରକ୍ଷୀ ରୁଚିରା ଭାସ୍ୱତୀ ସ୍ୱାଭା ।

ପ୍ରଥମା ରକ୍ତା ବ୍ରାହ୍ମୀ ବ୍ରହ୍ମଦେବତ୍ୟା ଦ୍ଵିତୀୟା ଶୁଭା ଶୁକ୍ଳା ତୃତୀୟା ରୁଦ୍ରଦେବତ୍ୟା
ଚତୁର୍ଥୀ କୃଷ୍ଣା ବିଷ୍ଣୁମତୀ ବିଷ୍ଣୁଦେବତ୍ୟା ପଞ୍ଚମୀ ବିଦ୍ୟୁନ୍ମତୀ ସର୍ବବର୍ଣ୍ଣା ପୁରୁଷଦେବତ୍ୟା ।
ସ ଏଷ ହ୍ୟେଂକାରଶ୍ଚତୁଷ୍ଟାଦଶତୁଷ୍ଟିଶିରାଶ୍ଚତୁର୍ଥ୍ୟର୍ଥମାତ୍ରା ସ୍ଥୁଲହସ୍ଵଦୀର୍ଘପୁତ ଇତି ॥

ଓଁ ଓଁ ଓଁ ଇତି ତ୍ରିରୁକ୍ତଶ୍ଚତୁର୍ଥଃ ଶାନ୍ତାତ୍ମା ପୁତପ୍ରୟୋଗେ ନ ସମମିତ୍ୟାତ୍ମଜ୍ୟୋତିଃ
ସକୃଦାବର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଓଁ ସ ଏଷ ସର୍ବାନ୍ପ୍ରାଣାନ୍ସକୃଦୁଚ୍ଚାରିତମାତ୍ରଃ ସ ଏଷ
ହ୍ୟର୍ପ୍ତମୁକ୍ତାମୟତୀତ୍ୟେଂକାରଃ ॥ ୧ ॥

ପ୍ରଣବଃ ସର୍ବାନ୍ପ୍ରାଣାନ୍ପ୍ରଣାମୟତି ନାମୟତି ଚୈତସ୍ମାତ୍-ପ୍ରଣବଶ୍ଚତୁର୍ଥ୍ୟାବସ୍ଥିତ
ଇତି ବେଦଦେବୟୋନିର୍ଧ୍ୟେୟାଶ୍ଚେତି ସଂଧର୍ତ୍ତା ସର୍ବେଭ୍ୟୋ ଦୁଃଖଭୟେଭ୍ୟଃ
ସଂତାରୟତି ତାରଣାତ୍ମାନି ସର୍ବାଣୀତି ବିଷ୍ଣୁଃ ସର୍ବାଞ୍ଜୟତି ବ୍ରହ୍ମାବୃହସ୍ପର୍ବକାରଣାନି
ସଂପ୍ରତିଷ୍ଠାପ୍ୟ ଧ୍ୟାନାଦ୍ଵିଷ୍ଟୁର୍ମନସି ନାଦାନ୍ତେ ପରମାତ୍ମନି ସ୍ଥାପ୍ୟ ଧ୍ୟୟମୀଶାନଂ
ପ୍ରଧ୍ୟାୟନ୍ତୀଶା ବା ସର୍ବମିଦଂ ପ୍ରୟୁକ୍ତମ୍ ।
ବ୍ରହ୍ମବିଷ୍ଣୁରୁଦ୍ରେନ୍ଦ୍ରାଃ ସଂପ୍ରସୂୟନ୍ତେ ସର୍ବାଣି ଚେନ୍ଦ୍ରିୟାଣି ସହଭୂତାନି
କରଣଂ ସର୍ବମୈଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟଂ ସଂପନ୍ନଂ ଶିବମାକାଶଂ ମଧ୍ୟୋଧୁବସ୍ତମ୍ ।
ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁଶ୍ଚ ରୁଦ୍ରଶ୍ଚ ଇଶ୍ଵରଃ ଶିବ ଏବ ଚ ।
ପଞ୍ଚିଧା ପଞ୍ଚିଦେବତ୍ୟଃ ପ୍ରଣବଃ ପରିପଠ୍ୟତେ ।
ତତ୍ରାଧିକଂ କ୍ଷଣମେକମାସ୍ତାୟ କ୍ରତୁଶତସ୍ୟାପି ଫଲମବାପ୍ନୋତି
କୃସ୍ନମୋଂକାରଗତଂ ଚ ସର୍ବଜ୍ଞାନେନ ଯୋଗଧ୍ୟାନାନା ଶିବ ଏକୋ
ଧ୍ୟେୟଃ ଶିବଂକରଃ ସର୍ବମନ୍ୟପୁରିତ୍ୟଜ୍ଞୈୟତାମଧୀତ୍ୟ ଦ୍ଵିଜୋ
ଗର୍ଭବାସ୍ତାନୁଚ୍ୟତେ ଗର୍ଭବାସ୍ତାନୁଚ୍ୟତ ଇତି ॥ ୨ ॥

ଇତ୍ୟୋର୍ଗୁପ୍ତସତ୍ୟମିଦୁ୍ୟପନିଷଦ୍ ॥ ୩ ॥

ଓଁ ଭଦ୍ରଂ କର୍ଣ୍ଣେଭିଃ ଶୁଣୁୟାମ ଦେବାଃ । ଭଦ୍ରଂ ପଶ୍ୟେମାକ୍ଷତିର୍ଯଜତ୍ରାଃ ।
ସ୍ଥିରୈରଙ୍ଗୈସ୍ତୁଷ୍ଟୁବାଗୁଁସସ୍ତନୁଭିଃ । ବ୍ୟଶେମ ଦେବହିତଂ ଯଦାୟୁଃ ।
ସ୍ୱସ୍ତି ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃଦ୍ଧଶ୍ରବାଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନଃ ପୁଷା ବିଶ୍ୱବେଦାଃ ।
ସ୍ୱସ୍ତି ନସ୍ତ୍ରାକ୍ଷ୍ୟା ଅରିଷ୍ଟନେମିଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନୋ ବୃହସ୍ପତିର୍ଦଧାତୁ ।
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

॥ ଇତି ଅଧର୍ବଶିଖୋପନିଷସ୍ତମାପ୍ତା ॥

